

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9404
Tarih : 05.12.2024

20308

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ayten KORDU

Tunceli Milletvekili

Kayımların göreve gelmesiyle birlikte, basın özgürlüğüne yönelik saldırılar da artmıştır. Protesto hakkını kullanan halkın sokağa çıkmasının ardından, birçok yerde polis halkı hedef almış ve günlerce süren olaylar yaşanmıştır. Güvenlik güçlerinin bu saldırılarında, basın mensupları hedef alınarak gözaltına alınmış, kayımları eleştiren haber ve paylaşımlar suç sayılmış, basın büroları basılmış ve birçok gazeteci darp edilerek gözaltına alınmıştır. Haber takibi engellenmiştir. Dicle Fırat Gazetecileri Derneği'nin Kasım ayı Hak İhlalleri raporuna göre, 21 gazeteci gözaltına alınmış, 3 gazeteci saldırıya uğramış, 9 gazetecinin haber takibi engellenmiş, 5 gazeteci tutuklanmış ve 40 gazeteci cezaevinde tutuklu bulunmaktadır. Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ), 2023 yılı raporunda, Türkiye'nin en fazla gazeteci hapseden 9. ülke olduğunu bildirmiştir. Aynı raporda, 2023 yılında hapisteki gazetecilerin yüzde 60'ının aleyhlerine herhangi bir suçlama olmadan tutuklandığı vurgulanmıştır.

Basın ve ifade özgürlüğü davaları kapsamında Türkiye'de hâlâ birçok gazeteci, çeşitli suçlamalarla cezaevinde tutulmaktadır. Gerçeğin peşinden giden gazeteciler, tüm baskılara rağmen her yerde ve her koşulda gerçekleri yazmaya devam etmektedir. Bu tutuklamalarla alandan uzaklaştırılmak istenen gazeteciler, cezaevlerinde dahi mesleki faaliyetlerine devam etmekte ve üretmeye devam etmektedir. Tüm bu baskılara, gözaltılara, tutuklamalara, şiddet ve tacizlere karşı, kalemleriyle ve kameralarıyla direnen basın emekçileri, zorlu koşullara rağmen hakikat mücadelesine devam etmektedir.

Hükümeti eleştiren gazetecileri susturmak amacıyla uygulanan ağır yargı kararları ve diğer uygulamalar, caydırıcılık üzerine kurulu bir sistem yaratmaktadır. Bu sistem, gazetecilerin hem maddi hem de manevi olarak yıpranmasına yol açmakta ve özgür bir eleştiri ortamının en büyük düşmanı olan oto sansürün yaygınlaşmasına neden olmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Adalet Bakanlığı, 2023 yılında tutuklanan gazetecilerin %60'ının aleyhlerine herhangi bir suçlama dahi yapılmadığını raporlamıştır. Bu durumun hukuka ve adalete aykırı olduğu düşünüldüğünde bu konu hakkında bir çalışmanız var mıdır?
2. Bir süre tutuklu kaldıktan ya da gözaltına alındıktan sonra serbest bırakılan basın mensubu sayısı kaçtır? Kesinleşmeyen veya cezanın infazı 5 yıl süreyle ertelenmiş olan basın mensubu sayısı kaçtır?
3. Hapis cezası istemiyle yargılanan basın mensubu sayısı kaçtır? Halen tutuklu olan ve iddianameleri hazırlanmayan gazeteci sayısı kaçtır?
4. Basın ve ifade özgürlüğünü kısıtlayan kanun hükümlerinde değişiklik yapılması, suçun tanımı ve suç unsurlarının yeniden belirlenmesi için bir çalışmanız var mıdır?
5. Son 5 yıl içerisinde kaç gazeteci ve karikatürist hakkında hakaret ve tazminat davaları açılmıştır?
6. Son beş yıl içerisinde online haber sitelerine yönelik erişimi engellenen haberlerin ve "kişilik hakları ihlali" iddiasıyla silinen ve arama motorlarında görünmez kılmak için talimatını verdiğiniz haberlerin sayısı nedir?
7. Mesleki faaliyetlerinden dolayı yargılanan gazetecilerin dosyalarında, kimliği belli olmayan "gizli" ve açık "tanık" beyanları doğrultusunda yargılanan ve ceza alan sayısı kaçtır?
8. Son beş yıl içerisinde saldırıya uğrayan, haber takibi engellenen, kötü muameleye maruz kalan ve evine baskın düzenlenen basın-yayın mensubu sayısı kaçtır?
9. Nitelikli uzman gazetecilerin işsiz kaldığı bu dönemde, haber yaparken maruz kaldıkları şiddet nedeniyle kullandıkları araç ve gereçlerini kaybedenlerin zararını/bedelini karşılamak için bir çalışmanız var mıdır?